

Asia: VN/14758/2021

Lausuntopyyntö: ehdotus ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen ilmastaselvityksestä

Osa 1. Asetusluonnoksen yleinen palaute

Tässä osiossa voit antaa yleistä palautetta asetuksesta, perusteluista ja esitetyistä vaikutuksista. Teknisiin yksityiskohtiin voit halutessasi antaa erikseen palautetta osiossa 2.

Kiitämme mahdollisuudesta kommentoida ja lausua ympäristöministeriön asetusalun rakennuksen ilmastaselvitykseksi.

Hirsitaloteollisuus (HTT) ry on alansa johtavien suomalaisten hirsitalotehtaiden yhteinen järjestö, jonka jäsenyritykset noudattavat suunnittelussa ja tuotannossaan tarkasti rakentamisen määräyksiä ja toimituksissa alalla yhdessä hyväksytyjä ehtoja. Yhdistyksen jäsenyritykset valmistavat yli 80 % kaikista Suomessa tehtävistä hirsirakennuksista ja tuotteita vievät yli 40 maahan. Viennin osuus tuotannosta on yli 20 %.

Lausuntonamme toteamme seuraavaa:

Hirsitaloteollisuus tukee ympäristöministeriön asetusta ilmastaselvityksen tuomiseksi osaksi uudis- ja korjausrakentamista. Ilmastomuutoksen hillinnän vaatimien nopeiden toimenpiteiden kannalta on tärkeää huomioida varsinkin rakennusvaiheen ja rakennusten saneerausvaiheen hiilijalanjälki ja mahdollinen hiilikädenjälki. Rakennushankekohtainen arviointi sekä myöhemmin asetettavat raja-arvot ovat oikeita ja kannatettavia toimenpiteitä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Puumateriaalin osalta on kirjattu vaatimus, että raaka-aineen korjuussa ei ole pysyvästi heikennetty ekosysteemin hiilinielua. Sinänsä perusteltu vaatimus, mutta miksi vastaavia vaatimuksia ei ole asetettu muiden rakennusmateriaalien raaka-ainetuotantoon?

a. **Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?**

Kyllä

b. **Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?**

Kyllä

c. **Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?**

Kyllä

d. **Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?**

Kyllä

e. **Muita yleisiä kommentteja:**

Kannustettavaa on, että tämän ilmastaselvityksen arviointimenetelmän periaatteita saadaan harmonisoitua myös muiden Pohjoismaiden kanssa. Tällä on tärkeä merkitys yhteispohjoismaisten rakennusmarkkinoiden luomiseksi.

Osa 2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyyden arviointi

Onko arvioinnin vastuun rajaus pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erikoissuunnittelijan tehtäväksi mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Tämä on vaikea rasti. Miten varmistetaan arviointien vertailukelpoisuus, jos arviontekijöille ei ole pätevyysvaatimuksia vrt. energialaskenta. Toisaalta hyvä, jos ja kun arviointi tässä vaiheessa on niin yksikertainen, että pätevyyttä ei tarvita. Kun raja-arvot tulee 2025 mennessä, olisi kuitenkin hyvä, että arvioinnit ovat luotettavia. Miten arviointeja valvotaan ja talletetaanko nekin johonkin tietokantaan, kuten energialaskennat?]

2 § Määritelmät

Onko määritelmät kuvattu mielestäsi selkeästi?

Kyllä

3 § Arvioinnin kohde

Vähähiilisyys arvioitaisiin sekä rakennukselle että rakennuspaikalle. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Arvioinnin ulkopuolelle jätettäisiin rakennuspaikan kasvillisuus ja maaperä, sekä purettavat rakenteet, väliaikaiset telineet ja suojaukset. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Kyllä

4 § Arviointijaksojen pituudet

Arviointi tehtäisiin yleensä 50 vuoden ajanjaksolle, kuten muissa pohjoismaissa ja EU:n Level(s)-menetelmässä. Onko arviointijakson pituus ja sen vakiointi mielestäsi hyvä lähtökohta?

Kyllä

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Arviointiin voitaisiin käyttää sekä kansallisen päästötietokannan että rakennustuotteiden ympäristöselosteiden tietoja. Onko tämä tietosisältö mielestä sopiva?

Kyllä

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Hiilijalanjälkeen laskettaisiin rakennustuotteiden valmistus, kuljetukset, rakentaminen, energian kulutus, rakennustuotteiden vaihdot, rakennuksen purkaminen, purkumateriaalien kuljetus, jätteenkäsittely ja loppusijoitus. Onko hiilijalanjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

7 § Rakennustuotteiden valmistus

Arviointi sisältäisi rakennuksen kantavan rungon, täydentävien rakenteiden, talotekniikan pääosien sekä rakennuspaikan keskeisten rakenteiden ja perustusten tuotteiden valmistuksen. Onko arvioinnin kattavuus mielestäsi sopiva?

Kattavuus on riittävä

Uudelleen käytettävien rakennustuotteiden hiilijalanjälkeä tai niiden uudelleenkäytön valmistelun hiilijalanjälkeä ei tarvitsisi arvioida. Onko periaate mielestäsi sopiva?

Kyllä

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

Arviointiin ei sisältyisi uusien rakennusten elinkaaren aikana tapahtuvan laajamittaisen korjauksen tai ennakoimattomien rikkoontumisten vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

Kyllä

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

Arviointiin ei sisältyisi uuden rakennuksen tontilta purettavien aiempien rakennusten tai rakenteiden purkamisen ja jätteenkäsittelyn vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

Kyllä

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

Onko loppusijoituksen vaikutusten arviointi kuvattu riittävän selkeästi?

Kyllä

11 § Kuljetukset

Rakennustuotteiden ja purkujätteiden kuljetusten vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Kyllä

12 § Työmaatoiminnot

Työmaan vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Kyllä

13 § Energian käyttö

Energian käytön vaikutukset laskettaisiin muiden pohjoismaiden ja EU:n Level(s)-menetelmän mukaisesti käyttäen skenaarioita eri energiamuotojen hiilijalanjäljen ennakoituille vähenemille tulevaisuudessa. Onko tällaisten skenaarioiden käyttö mielestäsi sopiva lähtökohta arvioinnille?

Kyllä

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Rakennuksen hiilijalanjäljen rinnalla arvioidaisiin myös mahdolliset myönteiset ilmastovaikutukset, joita ei syntyisi ilman rakennushanketta. Onko tällaisen ns. hiilikädenjäljen arviointi mielestäsi tarpeen?

Kyllä

Hiilikädenjälkeen luetaan rakennustuotteiden uudelleenkäyttö ja kierrätys, kierrätyspolttoaineet ja jätteenpoltto, uusiutuva energia, pitkäikäiset hiilivarastot ja sementtipohjaisten tuotteiden karbonatisoituminen. Onko hiilikädenjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

Onko uudelleenkäytön ja kierrätyksen hiilikädenjäljen laskenta kuvattu selkeästi?

Kyllä

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

Onko kierrätyspolttoaineen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

Onko energiana hyödynnettävien materiaalien hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

19 § Hiilivarasto

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Ei

Hiilivarasto lasketaan vain niille rakennusosille, jotka pysyvät rakennuksessa tai rakennuspaikalla vähintään 100 vuoden ajan. Onko vähimmäisajan määrittely mielestäsi tarpeellista?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennustuotteen pitkän käyttöajan olennaiset tekijät ovat laadukas suunnittelu ja rakentaminen sekä rakennuksen huolto ja ylläpito. Näihin asioihin asetus ei voi vaikuttaa. 50 vuoden arviointiaika on perusteltua, mutta epävarmuus kasvaa ajan myötä. Laskennassa tulisi käyttää kansallista päästötietokantaa tai tuotteiden ympäristöselosteita, näistä tiedoista ei kuitenkaan löydy tietoa raaka-aineen alkuperästä tai kestävydestä. Lisäksi 100 vuoden käyttöikä koskisi vain uusiutuvien materiaalien hiilivarastoa, mikä asettaa materiaalit eriarvoiseen asemaan. Ilmastohyöty tulisi voida ilmoittaa kaikille tuotteille samoilla vaatimuksilla. Näistä syistä emme näe perusteltua syytä ottaa 100 vuoden vähimmäisaikaa mukaan asetukseen.]

20 § Karbonatisoituminen

Onko karbonatisoitumisen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

21 § Ilmastaselvitys

Ilmastaselvitys laadittaisiin rakentamislupaa haettaessa ja se olisi päivitettävä ennen rakennuksen käyttöönottoa, jos muutoksia on tullut. Onko ilmastaselvityksen kaksivaiheisuus mielestäsi sopiva lähtökohta?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennuslupavaiheen laskenta on perusteltua - ohjaa jo suunnitteluvaiheessa vähähiiliseen rakentamiseen. Miten sanktioidaan, mikäli rakennus käyttöönottovaiheessa tehdyssä päivityksessä ei täytäkään asetettuja raja-arvoja? Asetusluonnoksessa otetaan kantaa vain uusiutuvien (käytännössä vain puu) raaka-aineiden alkuperä- tai kestävyysvaatimukseen, kun taas uusiutumattomille raaka-aineille ei ole asetettu minkäänlaisia alkuperä- tai kestävyysvaatimuksia. Tämä asettaa materiaalit/tuotteet eriarvoiseen asemaan rakennuksen ilmastaselvityksen kannalta. Alkuperä- tai kestävyysvaatimukset eivät ylipäänsä liity tuotteen hiilijalanjälkilaskentaan, tai vaatimuksia tulisi esittää kaikille raaka-aineille/materiaaleille.]

22 § Ilmastaselvityksen sisältö

Onko ilmastaselvityksen vähimmäisisältö mielestäsi tarpeeksi kattava?

Kattavuus on riittävä

23 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen

Tulokset esitetään erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle. Tämän jaon pohjalta voitaisiin myöhemmin asettaa pelkästään rakennusta koskevia päästörajoja. Onko arvioinnin tulosten jako erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle mielestäsi sopiva lähtökohta?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennuspaikalle pitäisi tulla vaatimuksia, jotta se ohjaisi kaavoitusta vähähiilisen rakentamisen suuntaan]

24 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Kommentit:

Mahdolliset e-lukulaskennan muutokset tulisi kertoa myös tässä yhteydessä.

Osa 3. Vähähiilisuuden arvioinnin menetelmäohje

Kommentit ja muutosehdotukset menetelmäohjeeseen:

-

Romppainen Seppo
Hirsitaloteollisuus ry - Hirsitaloteollisuus ry/ Seppo Romppainen